
METAK

SINIŠA TUCIĆ

PODELI NA POLA

Na stolu papir,
Presavij,
Presuj,
Podeli na pola.
Origami.
Napravi pticu od papira.
Napravi hiljadu ptica od belih papira
Spusti ih na sto.
Uključi televizor.
Napravi ratnu situaciju.
Okupiraj grad.
Iseci leševe.
Uđi u hram.
Pomoli se bogu.
Grupiši ljude
U kolone.
Logore.
Udaraj takt
Započni marš
Stvori situaciju.
Nalakti se na sto.
I mirno posmatraj ptice od papira.

ŠUMA ČETINARA

Militantni avangardisti napuštaju XX vek,
Sa šlemovima na glavama marširaju u dubokim cokulama
Pre toga su pojeli hamburger u Mekdonaldsu
I preživeli pogodak tomahavka.

Pesnici napuštaju poeziju
Jezik je dezintegrisan
U modi je neorealizam
Projektovan na belom platnu
Amfiteatra Medicinskog fakulteta.

Pustite me da se odmaram
U šumi četinara
I mirišem kutiju šibica u planinskoj brvnari
Buka se čuje u šumi
Avangardisti su preživeli
A nisu dovoljno daleko pobjegli.

Nije ostalo ništa
U stomaku je goveđe meso
Razrušeni restoran
I krater

Ne znam izlaz iz šume,
A želeo bih da budem vođa
U šumi se račvaju putići
A jezik je dezintegrisan
Iz šume nema izlaska
Neumesno je preživeti
A još je neumesnije
Pojaviti se pred publikom.

Vojska je odmarširala
Slika pakla je nejasna
Buka se više ne čuje

U stomaku govede meso.
Pustite me da odmaram
U šumi četinaru
I da zapalim brvnaru
jednom šibicom iz kutije.

NOVO POZORIŠTE

Pratili smo teroristički napad u Beslamu
pozorišni performans koji određuje sudbinu talaca
sve počinje od elementarnih vežbi iz Sistema Stanislavskog
potrebno je sve nanovo proživljavati
od teatarske histerije
dobila si temperaturu
ja sam te hladio
oblačio ti mokre čarape
teatralno
stavljao alkoholne obloge
na tvoju toplu, nežnu kožu
stidne dlačice su vapile
za mojim jezikom,
za mojim lizanjem
prostituisanjem lokatora
na erogenim zonama
a onda je toplomer pao na zemlju
razbio se u paramparčad
crvena živa je pobjegla
počela da trči po sobi
i nikada se nije vratila
u Filozofiju palanke
svejedno
tvoje dlačice su krute
vape za kalašnjikovima
lezbo zezanjima
sa teroristkinjama
suprugama poginulih ratnika
koje se bave teatrom
taoci su
naturščici u osnovnim školama.

FOTO ESEJ

Sada šetaš po keju
bez digitalne kamere u ruci
ipak
rado bi napravio foto-esej
od ovo malo grada što nam je ostalo
u ovoj proklesoj kolotečini
ima li nekog ko će da uspori,
ili da ubrza?

Sve je u promeni
suprotnostima
vratimo se Presokratovcima.

Voda plavi beli tanjir
satelitsku antenu okrenutu zapadu
hoće li preživeti post-moderna?
Koliko je moćno žu-žu pecivo
i koka-kola za siromašne studente.

III

Znači,
možemo napraviti foto-esej
trista fotografija na dan
da li će reka preplaviti antenu?
Možemo li ponovo skontati neke zakonitosti?

BEHATON

O da,
Izašao sam sa aikida
I ušao u stan tvojih roditelja.
Bila je nedelja uveče
Sedeli smo u tvojoj sobi,
i plavi zidovi,
žuti jastuci na dvosedu
Slušali smo Boba Dylana
A Hard Rain's A-Gonna Fall.
mp3 je u Hard disk sabio
svu našu poeziju
na ekranu tabele sa rezultatima
neko je glasao sa periferije
da bi radikalno isekli šumu.

112

Elem,
na aikidu sam naučio
kako da držim tačku na mestu
u ovom ekranskom šoku.

A sada,
Šta sada?
Da li primiti pare?
Izdržaću.
Beskompromisno hodam
Po novosagrađenom behatonu.
Kako da se snađem
U novonastalim okolnostima?

Preti mi vatra sa ekrana.
Neko je spalio fanzin mojih prijatelja.
Virtuelna stvarnost & primitivni rituali.

FIGURA U TEKSTU

Slobodanu Tišmi

Ova pesma je pesma-roman,
A mogla bi biti i roman-pesma.

Nisam napustio grad,
Iako su neki moji drugovi to odavno učinili,
Istrajni u nomadizmu,
Neumorni u komuni.

Ja sam figura u romanu, u pesmi,
U tekstu, u stanu,
Neki,
Nepoznati ljudi,
Nastanili su moj prostor.

Pomerao sam figuru u polisu,
U situaciji,
Na biciklu,
Na parkingu,
U slupanom automobilu.

113

Moja majka je otišla,
Kroš šumu, preko potoka,
Živela je sa čovekom,
Iza planine na farmi.

Stanovao sam...
Nameštaj u sobi.
Figura u stanu.
Nepoznati ljudi.
San!
More, magistrala...
Parking
I olupina mercedesa.

Kaseta je ostala prazna,
Knjižica ništa nije otkrila.

Ostao sam
Figura u polisu,
U situaciji
U slupanom automobilu,

Majčina ruka me nije dotakla,
Potok nismo prešli

Zauvek nespretan,
u tekstu, u situaciji.

KOLONA

Da sam znao da će mašina ujedati ljude,
otišao bih u šumu,
i ne bih gledao na zapad
i pevao u urbanoj koloni.

Pacovi grickaju ostatke salame
Na đubrištu,
Iza hiper-marketa
A svinje šire zarazu.

Da li verovati društvu?
Ili poslušati Rusoa?
Zamisliti devojkju,
koja šeta parkom
čitala je Ostera, Tolkina, Murakamija...

Žene idu u biblioteku,
muškarci su odustali od svega.

115

Ako je pozornica stejdž
Svi se lomimo na sceni
Po popločanim behatonima
U urbanizovanim parkovima
Još uvek opstaje kolona
Okrenuta prema zapadu.

Muškarci odustaju od svega
Žene rehabilituju kanon
Kolona je sve manja i manja,
A svinje šire zarazu.

VIRTUELNI ASKETA

Virtuelni asketa živi u gradu.
Posmatra zgrade koje nisu zgrade
autobusi kao vetrenjače
konture grada naziru se
kroz viskoznu tečnost koja curi
iz asketskog oka.

Virtuelni asketa u virtuelnom asketskom tripu
svaki dan virtuelno utripovan u ulice grada.

Asketa jede pasulj i grašak
prolazi kroz parkove
pešačke prelaze
galerije saobraćajnih znakova
ulica je opsena
grad je virtuelan
i sve se u njemu sporo kreće
i panteizam
znakovi, crtice, reze...

Panteizam

fašizam

grad još dugo može biti virtuelan
asketa sprovodi praksu
virtuelnu katarzu ulicama grada
stiska zube

prolazi pored breze
ubeđen da živi
autentičnu askezu.

Nekoliko godina nije izašao iz grada,
ali još uvek ne shvata
suštinu sopstvenog položaja u njemu.

THE END

Da li je još uvek moguće publikovati
zapečaćenu sobu
iz koje više ne odjekuje
egzistencijalistička praznina?

To je ta soba.
U njoj više ne leži čovek
okupan u mlazu krvi
nema ni avangarde
iako su primerci *Svetokreta*
pobacani po parketu
a personalni računar u uglu
osmišljava strategiju
proračunava strukturu ekspedicije
koja će osvojiti severni pol.

Sve je tu,
ali čoveka nema.
Ostao je samo
loše osmišljeni manifest
i nekoliko zaboravljenih slova,
a znakovi interpunkcije
nikada neće igrati kolo
na zelenoj livadi.

Publikacija je zatvorena,
zapečaćena.
Ekspedicija neuverljiva.

DOŽIVETI STRAH

svim umetnicima XX veka

Poput odmetnute dece
iz dovršenog, dosadnog, uobličenog grada
umetnici beže na gradilišta
koja čuvari slabo čuvaju.

Po još nedovršenim stambenim blokovima
umetnik je u neprekidnoj opasnosti
gleda kako se armature nižu
posmatra proces gradnje
u neprekidnoj opasnosti
da mu parče teškog stvrdnutog cementa
ne padne na glavu i ubije ga.

Strah od armature stalno je prisutan,
a mnogi životi nestaju.

Zatim dođe
generacija sledećih umetnika
koja sve konzervira,

Gradilište je zadržalo sve svoje osobine
armatura može da stvori
podjednaku količinu straha
a da nikada ne ubije umetnika,

Cilj budućeg umetnika
bio bi veoma jednostavan
nikada ne umreti,
ali živeti u neizvesnosti
i u oblicima blentavih, malih kepeca
ugrađenih u temelje budućih zgrada.

(2000.)

RAZBIBRIGA

Još uvek smo osuđeni
da živimo u zgradama
između šest kula,
iako je XXI vek.
Zgrade su pristojne,
i u njima žive pristojni ljudi,
sa pristojnim knjigama,
na pristojnim policama.
Još uvek smo osuđeni
na male stambene površine,
iako su naši roditelji,
dizali anarhističke revolucije.
Još uvek smo nesrećni,
dišemo isti vazduh
trunemo
u pokretljivom nekretanju.
Čitamo časopise,
temate iz prošlog veka,
sve je to samo pusta zabava,
razbibriga za dosadna nedeljna popodneva,
psihogeografija i situacionistički manifesti
to je naša privatna stvar.
Još uvek smo osuđeni na pristojne knjige,
pristojne stanove i pristojne ljude,
Vere Pavladojske i Hazarske rečnike.
Dišemo isti vazduh, pijemo istu vodu
gledamo isto sunce, jedemo istu zemlju.
Gutamo istu spermu!
Još uvek smo osuđeni
da živimo u zgradama
između šest kula
i sve je samo razbibriga,
zabava za dosadna nedeljna popodneva.

PREDGRAĐE

inspirisan novelom Miroslava Krleže

Najlepše su onanije u predgrađu,
u rano popodne,
u stanovima, novogradnjama,
dok vetar duva,
a grane topola se njišu.

Predgrađa liče na sela,
Provincijska atmosfera
Kao iz bliske prošlosti.

Park, zelena trava, pitomi brežuljci
I pedagoški oblaci koji nas upozoravaju.

Tu je i škola, zbornica,
Školski čas,
Četrdeset i pet minuta
Profesor fizike
Dnevnik sa ocenama
Koji je oduvek bio zabranjeni predmet,
A deca su ga krišom prelistavala
Na velikom odmoru.

Mladički znoj, pubertet,
Izbeumljeni vojnici tumaraju između zgrada
Došli su na vikend
Da spavaju u stanovima, sa svojim ženama.

Pop je ispovedio vernike
U novosagrađenoj crkvi.

Pruga na obodu,
Ravnica u beskraj
Profesor je pročitao algoritam

I krenuo da se ubije.

Voz se nije zaustavio...

KADA SE SETIM PROLEĆA 1999.

Izgubio sam nadu,
osećam se loše,
preostaje mi samo da se sećam
proleća 1999.

Izgubili smo nadu da će goreti ovaj grad
i da će profesori ostati nemoćni.

Rasla je trava i žuti maslačci
sve kao u pesmama nemačkih ekspresionista.
Tela su se raspadala pred našim očima.
Predgrađe i pruga,
kasarna i zastava.

Svako večer sam šetao
pored atomskih skloništa,
I čekao sirenu.

Profesori književnosti ostali su isti
u svojim malim kabinetima
sa velikim pričama
i debelim kovertama
novčanicama u džepovima.

Nisam udahnuo vazduh
Nisam osetio katarzu.
šetam pored luna-parka
i gledam automobilčiće kako se sudaraju.

Mali kabineti su na istim mestima,
sa debelim kovertama u istim džepovima,
još uvek u velikim pričama,
i avionima nad glavama.

Preostaje nam samo

nostalgija za modernom,
nostalgija za katarzom
1999.
history channel
i dokumentarni filmovi
iz drugog svetskog rata.

To obični ljudi nikada neće razumeti,
na šetalištu kraj reke
u svojoj tihoj morbidnosti
oni kupuju sladolede
dovezene u hladnjačama
i voze decu automobilčićima.

ZABORAVLJENA TRANZICIJA

Nikoli Džafu

Nalazim se u praznom hotelu
koji plovi tranzicijom ka ostrvu
stasao sam u galeriji
rastao u umetnosti
jeo sam puno slatkiša
i ne snalazim se sam
u hotelskoj sobi

Izlazim iz sobe
prazan hotel plovi
pučinom plavog mora
bauljam praznim hodnicima
ljuljam se levo-desno
udaram o svetlozelene zidove.

Rastao sam u umetnosti
stasao u galeriji
video sam pred očima
plašljivog, belog zeca.

Prazan hotel plovi
ulazi u mirne vode
u tranziciji ka ostrvu

Hotel bez kormilara
plašljive oči zeca
stasavanje u umetnosti
u pogrešnoj galeriji
zaboravljenoj tranziciji
sa puno slatkiša u džepu...

Iz stripa *Povest o Jugoslavii*, napisala: Dragana Mladenović, nacrtala: Maja Veselinović